

ε.η. Porterova

Pollyanna

dospieva

Pollyanna

dospieva

E. H. Porterová

Pollyanna

dospieva

KUMRAN.SK

UKÁŽME SVOJU NÁDEJ

Americký originál
Pollyanna Grows Up:

© 1913 by Eleanor H. Porter

Vydavateľ: First edition publisher: L.C. Page. Publication date: 1913; 111 years ago. Country: United States. Language: English. OCLC 33897078. Followed by Pollyanna Grows Up.

Slovenské vydanie: © 2024 KUMRAN, s. r. o.
Mýtna 62, 064 01 Stará Ľubovňa
www.kumran.sk

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto knihy nesmie byť reprodukovaná, uložená do informačných systémov ani inak rozširovaná (elektronicky alebo mechanicky) bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Preklad: Zuzana Vengliková

Jazyková korektúra: Zuzana Guričanová

Zodpovedný redaktor: Eva Štrbová

Ilustrácie: Katarína Sojková

Obálka: Mária Melicherčíková

Grafická úprava: Ludmila Králiková

Tlač: Tlačiareň HEIDY, s. r. o.

Prvé vydanie: **ISBN 978-80-89993-99-4**

Prvá kapitola

Della hovorí svoj názor

Della Wetherbyová vybehla po impozantnom schodišti domu svojej sestry na Commonwealth Avenue a energicky stlačila gombík elektrického zvončeka. Od špičky klobúka ozdobeného perom až po špičky topánok na nízkom podpätku vyžarovala zdravie, schopnosť a energickú rásnosť. Dokonca aj hlas, keď pozdravila slúžku, ktorá jej otvorila dvere, znel radosťou zo života.

„Dobré ráno, Mary. Je moja sestra doma?“

„Á-áno, madam, pani Carewová je doma, ale...“ dievča zaváhalo, „vraj si neželá nikoho vidieť.“

„Naozaj? Ibaže ja nie som nikto,“ usmiala sa slečna Wetherbyová, „takže mňa prijme. A nebojte sa, vezmem to na seba,“ kývla hlavou, keď si v očiach dievčaťa všimla vydesenú námietku. „Kde je? Vo svojej obývačke?“

„Á-áno, madam, no povedala, že...“ Ale v tej chvíli bola slečna Wetherbyová už v polovičke širokých schodov. Slúžka po nej šibla zúfalým pohľadom a odišla.

V chodbe na poschodí Della Wetherbyová bez zaváhania podišla k pootvoreným dverám a zaklopala.

„Áno, Mary,“ ozval sa hlas, ktorého podráždený tón hovoril: *Čo zase?* „Nevravela som ti... Oh, Della!“ Hlas zrazu znežnel láskou a prekvapením. „Kde sa tu berieš, moja milá?“

„Áno, to som ja, Della,“ usmiala sa bezstarostne mladá žena už na polceste ku kreslu. „Prichádzam z pláže, kam sme sa s dvoma kolegyňami vybrali na nedeľný výlet, a teraz som na spiatočnej ceste do sanatória. Vlastne teraz som tu, ale dlho sa nezdržím. Zastavila som sa iba kvôli tomuto,“ povedala a vrúcne pobozkala majiteľku podráždeného hlasu.

Pani Carewová sa zamračila a trochu chladne sa odtiahla. Letmý závan radosti a živosti, ktorý sa jej objavil v tvári, razom vyprchal a zostala len rozladená mrzutosť, ktorá tam bola očividne doma. „Samozrejme, to som si mohla myslieť,“ povedala. „Nikdy sa *tu* nezdržiš dlho.“

„Tu?“ veselo sa zasmiala Della Wetherbyová a rozhodila rukami. Vzápätí sa jej tón i výraz tváre zmenili. Uprela na sestru vážny, nežný pohľad. „Ruth, sestrička, nemohla by som... V tomto dome by som skrátka nemohla žiť. To dobre vieš,“ dodala potichu.

Pani Carewová sa podráždene zavrtela. „Namojdušu neviem prečo,“ bránila sa.

Della Wetherbyová pokrútila hlavou. „Ale vieš, sestrička. Vieš, ako je mi proti srsti toto všetko: táto pochmúrnosť, bezcieľnosť, tvrdohlavá namrzenosť a zatrpknutosť.“

„Lenže *ja som* namrzená a zatrpknutá.“

„Nemala by si byť.“

„Prečo nie? Mám vari dôvod byť iná?“

Della Wetherbyová netrpezlivo mávla rukou. „Ruth, pozri sa na seba,“ poznamenala. „Máš tridsaťtri rokov, si zdravá – alebo by si bola, keby si sa o seba lepšie starala –, máš veľa času a hromadu peňazí. Každý by ti povedal, že v takýto nádherný deň by si mala *niečo* robiť a nesediť tu ako bez duše v tomto pochmúrnom dome s tým, že nechceš nikoho vidieť.“

„Ale *ja nechcem* nikoho vidieť.“

„Keby som bola na tvojom mieste, tak by som sa k tomu *prinútila*.“

Pani Carewová si unavene vzdychla a odvrátila tvár. „Och, Della, prečo to nedokážeš pochopiť? Ja nie som ako ty. Nedomáham... zabudnúť.“

Tvárou mladšej ženy sa mihol bolestivý výraz. „Asi máš na mysli... Jamieho, však? Nezabudla som, sestrička. Ako by som mohla? Avšak ňukanie nám nepomôže... nájsť ho.“

„Akoby som sa ho celých tých osem rokov *nesnažila* nájsť aj niečím iným než iba ňukaním,“ odvrkla pani Carewová a v hlase jej bolo počuť vzlyk.

„Viem, sestrička,“ pohotovo ju začala chlácholiť, „a budeme v tom obe pokračovať, až kým ho nenájdeme – alebo nezomrieme. Ale *toto* ti nijako nepomôže.“

„Ja nič iné robiť nechcem,“ zašomrala bezútešne pani Carewová.

Na chvíľu sa medzi nimi rozhostilo ticho. Mladšia zo žien si posediačky premeriavala sestru ustarosteným, nesúhlasným pohľadom. „Ruth,“ oslovila ju napokon trochu podráždené, „prepáč, no to už budeš navždy takáto? Si vdova, to chápem, ale s manželom ste žili iba jeden rok a on bol od teba oveľa starší. Bola si ešte dieťa a ten jeden krátky rok ti dnes už musí pripadať iba ako sen. Nemôžeš predsa zatrpknúť na celý život!“

„Nie, to nie,“ zamumlala pani Carewová zúfalo.

„Takže už navždy budeš takáto?“

„Keby sa mi podarilo nájsť Jamieho, dozaista by som...“

„Áno, áno, viem. Ale, Ruth, drahá, to ťa okrem Jamieho nič iné na celom svete nedokáže urobiť šťastnou?“

„Zrejme nie. Aspoň mi nič nenapadá,“ vzdychla si ľahostajne pani Carewová.

„Ruth!“ zvolala jej sestra takmer nahnevane, no vzápätí sa rozosmiala. „Och, Ruth, Ruth, najradšej by som ti predpísala dávku Pollyanny. Nepoznám nikoho iného, kto by ju potreboval viac!“

Pani Carewová zmeravela. „Neviem síce, čo je *pollyanna*, ale nech už je to čokoľvek, nechcem to,“ odvrkla príkro, teraz sama podráždená. „Nezabúdaj, prosím, že tu nie si vo svojom milovanom sanatóriu a ja nie som tvoja pacientka, aby si ma mohla sekírovať a predpisovať mi lieky.“

Delle Wetherbyovej sa roztancovali iskričky v očiach, hoci pery zostali vážne. „Pollyanna nie je liek, sestrička,“ povedala placho, „aj keď som počula, že niektorí ju považujú za povzbudzujúci prípravok. Pollyanna je dievčatko.“

„Dieťa? Odkiaľ som to mala vedieť?!“ odsekla, ešte stále rozhorčená. „Ak máte tú svoju ‚belladonnu‘, prečo by ste nemohli mať aj ‚pollyannu‘? A okrem toho mi vždy odporúčaš niečo brať a zreteľne si povedala ‚dávka‘ – a dávka obyčajne znamená nejaký liek.“

„Nuž Pollyanna je naozaj liek,“ usmiala sa Della. „Teda aspoň všetci lekári zo sanatória o nej vyhlasujú, že je účinnejšia než akýkoľvek liek na predpis. Je to malé dievčatko, dvanásť- alebo trinásťročné, ktoré vlani strávilo v sanatóriu celé leto a veľkú časť zimy. Stretávali sme sa iba mesiac či dva, pretože odišla krátko nato, ako som nastúpila. Ale i ten krátky čas stačil na to, aby som úplne prepadla jej čaru. Celé sanatórium o nej dodnes hovorí a všetci sa hrajú jej hru.“

„Hru?“

„Áno,“ prikývla Della so zvláštnym úsmevom, „jej ‚hru na radosť‘. Nikdy nezabudnem na to, ako som sa o nej dozvedela. Súčasťou jej liečby bola aj jedna obzvlášť nepríjemná, ba dokonca bolestivá procedúra. Mávala ju každý utorok ráno a krátko po mojom príchode ju dali na starosť mne. Desila som sa toho, pretože z predošlých skúseností s inými deťmi som vedela, čo môžem očakávať: mrzutosť a slzy, ak nie niečo

* Ide o ľulkovec zlomocný, jedovatú rastlinu, ktorej výťažok (atropín) sa v malom množstve využíva ako liek na uvoľňovanie kŕčov alebo v očnom lekárstve (pozn. prekl.).

horšie. To dievčatko ma však na moje nesmierne počudovanie privítalo s úsmevom a povedalo, že je rado, že ma vidí. A ver či never, počas celého toho mučenia mu z úst nevyšlo ani len zafňukanie, hoci som vedela, že mu spôsobujem ukrutnú bolesť. Asi som musela dať najavo svoje prekvapenie, pretože mi vážne vysvetlilo: „Ó áno, kedysi mi to bolo nepríjemné, aj som sa toho veľmi bála, ale potom som si uvedomila, že je to ako s Nanciným veľkým praním, takže v *utorok* môžem byť veľmi šťastná, lebo ďalší príde až o týždeň.“

„Veľmi nezvyčajné!“ zamračila sa pani Carewová, ktorej to akosi nešlo do hlavy. „Ale ja v tom nijakú *hru* nevidím.“

„Ani ja som v tom *hru* nevidela, až kým mi to sama nevy-svetlila. Vyrastala bez matky ako dcéra chudobného misionára na západe. Vychovávali ju ženy z dobročinného spolku a živili debny so zbierkami pre misionárov. Ako malá túžila po bábi-ke a bola si istá, že ju nájde v ďalšej debne. Nakoniec v nej však boli iba barličky. Dievčatko sa, samozrejme, rozplakalo a vtedy ho otec naučil *hru*, ktorá spočíva v tom, že vo všet-
kom, čo sa udeje, treba nájsť niečo, čomu človek môže byť rád. Otec dcérke povedal, nech začne hneď, a to tým, že bude rado, že tie barličky *nepotrebuje*. Takto sa to začalo. Pollyanne sa hra zapáčila a odvtedy ju neustále hrá. A čím je ťažšie nájsť niečo, z čoho by mohla mať radosť, tým je to vraj väčšia zába-va. Až na tých pár situácií, keď to pre ňu bolo *strašne* ťažké.“

„Veľmi nezvyčajné!“ zopakovala pani Carewová, ktorej to ešte stále nešlo do hlavy.

„Presne to by si povedala, keby si videla, aké výsled-ky tá hra priniesla v sanatóriu,“ prikývla Della. „A doktor

Ames spomínal, že rovnakým spôsobom vraj obrátila hore nohami celé mestečko, z ktorého pochádza. Dobre sa totiž pozná s doktorom Chiltonom – pánom, ktorý sa oženil s Pollyanninou tetou. A, mimochodom, myslím, že tá malá má zásluhu i na tom manželstve, lebo medzi niekdajšími zaľúbencami urovnala akýsi starý spor.

Pollyanne asi pred dvoma rokmi zomrel otec, a tak ju poslali na východ k tete. V októbri ju zrazil automobil a povedali jej, že už nikdy nebude chodiť. V apríli ju doktor Chilton poslal do sanatória a bola v ňom až do vlaňajšieho marca, teda takmer rok. Domov odišla v podstate zdravá. Mala si to dieťa vidieť! Jeho šťastie kalil len jeden jediný mráček – že celú cestu nemohlo prejsť *peši*. Predpokladám, že v meste ho vítali dychovkou a zástavami. Ale o Pollyanne nestačí *hovoríť*, ju treba *vidieť*. Preto som povedala, že by som ti rada predpísala dávku Pollyanny. Veľmi by ti to prospelo.“

Pani Carewová mierne nadvihla bradu. „Nuž dovoľ mi s tebou nesúhlasiť,“ odvetila chladne. „Nestojím o to, aby mi niekto obrátil život ‚hore nohami‘, a nemám žiadne staré lúbostné spory, ktoré by bolo treba urovnávať. A nevystála by som tu nejakú malú slečnu Škrobenú, ktorá by mi držala kázeň, za čo všetko mám byť vďačná. Nezniesla by som...“ Prerušil ju zvonivý smiech.

„Och, Ruth, Ruth,“ zadúšala sa smiechom jej sestra. „Pollyanna – a slečna Škrobená? To ťažko! Och, och, kiežby si ju raz videla! Ale je to moja chyba: sama som ti povedala, že ju treba vidieť, a ty ju, samozrejme, sotva uvidíš. No slečna Škrobená? To ťažko!“ A nasledoval ďalší výbuch smiechu.

Vzápätí Della zvažnela a znovu si sestru premerala ustarostným pohľadom. „Sestrička, vážne sa s tým nedá nič robiť?“ naliehala na ňu. „Nemala by si takto mrhať životom. Čo keby si začala chodiť trochu von a... zoznámila sa s niekým?“

„Prečo, keď sa mi nechce? Som unavená... z ľudí. Vieš, že spoločnosť ma odjakživa nudila.“

„Tak skús niečo robiť... napríklad dobročinnosť.“

Pani Carewová netrpezlivo mávla rukou. „Della, drahá, to všetko sme už raz preberali. Na charitu dávam peniaze – veľa peňazí, a to stačí. Podľa mňa je to hádam až priveľa. Nemyslím si, že dobročinnosť chudobným prospieva.“

„Ale keby si dávala kúsok zo seba, sestrička...“ odvážila sa na ňu Della jemne zatlačiť. „Veľmi by ti pomohlo, keby si sa začala zaujímať aj o niečo iné než o vlastný život, a...“

„Pozri, Della, drahá,“ nervózne ju prerušila sestra, „mám ťa rada a teším sa, že si prišla, avšak neznesiem, aby ma niekto poučoval. Je to veľmi pekné, že si sa stala anjelom milosrdenstva, čo roznáša poháre studenej vody, obväzuje rozbité hlavy a podobne. Ty možno takto dokážeš zabudnúť na Jamieho, ale ja nie. Len by som naňho myslela ešte viac a premýšľala nad tým, či *jemu* má kto podať vodu a obviazať hlavu. A okrem toho by mi to celé bolo odporné – stýkať sa s kadejakými typmi ľudí.“

„Už si to niekedy skúsila?“

„Nie. Samozrejme, že nie!“ z hlasu pani Carewovej znelo rozhorčené pohrdanie.

„Tak ako to môžeš vedieť, kým to nevyskúšaš?“ opýtala sa mladá ošetrovatelka a trochu unavene vstala. „Už musím ísť, sestrička. Dievčatá ma už budú čakať na železničnej stanici, vlak odchádza o pol jednej. Mrzí ma, že som ťa tak nahnevavala,“ dodala a na rozlúčku sestru pobozkala.

„Nehnevám sa na teba, Della,“ vzdychla si pani Carewová, „ale kiežby si ma chápala!“

O minútu nato prešla Della Wetherbyová mŕkavými, ponurými chodbami domu a ocitla sa na ulici. Jej tvár, krok aj správanie boli celkom iné, ako keď pred necelou polhodinou vybehla schodmi k vchodovým dverám. Všetka tá energickosť, pružnosť a radosť boli preč. Bez života kráčala ulicou, nohy ťahajúc za sebou. Potom zrazu zaklonila hlavu a zhlboka sa nadýchla.

„Jeden týždeň v tom dome by ma zabil,“ otriasla sa. „Pochybujem, že samotná Pollyanna by si s tou sklúčenosťou poradila! A tešíť by ju mohlo iba to, že tam nemusí zostať.“

To, že vyslovená nedôvera v Pollyanninu schopnosť priniesť do domu pani Carewovej zmenu k lepšiemu, nebola skutočným názorom Delly Wetherbyovej, sa ukázalo veľmi skoro, pretože sotva dorazila do sanatória, dozvedela sa niečo, čo ju hneď na druhý deň prinútilo znovu absolvovať päťdesiatmíľovú cestu do Bostonu.

V sestrinom dome vyzeralo všetko navlas rovnako ako predtým, takže nadobudla dojem, akoby sa pani Carewová od jej odchodu ani nepohla z miesta.

„Ruth,“ vyhlkla nadšene, len čo odvetila na sestrin prekvapený pozdrav, „*musela* som prísť. A tentoraz mi musíš

ustúpiť a dovoliť, aby bolo po mojom. Počúvaj! Myslím, že ak by si chcela, môžeš mať tú malú Pollyannu tu u seba.“

„Veď ja nechcem,“ odvetila pani Carewová s chladnou pohotovosťou.

Ale Della Wetherbyová akoby ju ani nepočula a vzrušene pokračovala: „Keď som sa včera vrátila do sanatória, zistila som, že doktor Ames dostal list od doktora Chiltona, vieš, toho, čo sa oženil s Pollyanninou tetou. No a písal, že sa na zimu chystá do Nemecka na akýsi špeciálny kurz a vzal by so sebou aj manželku, no musí ju najskôr presvedčiť, že Pollyanna môže byť zatiaľ v nejakom penzionáte. Pani Chiltonová však nechce Pollyannu nechať len tak v škole, a tak má obavy, že s ním odmietne ísť. Toto je naša šanca, Ruth. Chcem, aby si si na túto zimu vzala Pollyannu k sebe a zapísala ju tu do nejakej školy.“

„Aký absurdný nápad, Della! Akoby som mala chuť otravovať sa tu s nejakým deckom!“

„Ani v najmenšom ťa nebude otravovať. Má už takmer trinásť rokov a schopnejšie dieťa si v živote nevidela.“

„Nemám rada ‚schopné‘ deti,“ tvrdohlavo vyhlásila pani Carewová, ale zasmiala sa. A keďže sa zasmiala, jej sestra zrazu v sebe našla odvahu a zdvojnásobila svoje úsilie.

Možno to bolo neočakávanosťou tej prosby, možno dojímavosťou Pollyanninho príbehu, ktorý sa nejakým spôsobom dotkol srdca Ruth Carewovej. A možno za to mohla len jej nechuť odmietnuť sestrinu vrúcnu prosbu. Nech už to bolo čokoľvek, čo jazýček váh naklonilo na jednu stranu, keď

Della Wetherbyová o pol hodiny neskôr narýchlo odchádzala, niesla si so sebou sľub Ruth Carewovej, že Pollyannu prijme do svojho domu.

„Ale zapamätaj si,“ varovala ju pani Carewová, keď sa lúčili, „zapamätaj si, že sotva mi to decko začne držať kázeň a dohovárať mi, že treba byť vďačný za to, čo človek má, pošlem ti ju a ty si s ňou potom môžeš robiť, čo budeš chcieť. Ja si ju tu nenechám!“

„Zapamätám si to – ale nemám najmenšie obavy,“ prikývla mladá žena na rozlúčku. A keď sa ponáhľala z domu, sama pre seba si šepkala: „Jedna polovica úlohy splnená. Druhá je – presvedčiť Pollyannu, aby prišla. A ona sem musí prísť. Napíšem ten list tak, aby ma skrátka nemohli odmietnuť!“

Druhá kapitola

Niektorí starí priatelia

Toho augustového dňa v Beldingsville musela pani Chiltonová počkať, kým si Pollyanna šla ľahnúť, aby sa s manželom mohla porozprávať o liste, ktorý prišiel rannou poštou. Ostatne počkať by musela tak či tak, keďže plná čakáreň a dve dlhé jazdy za pacientmi neponechali manželom čas na rodinnú poradu.

Bolo už okolo pol desiatej, keď lekár konečne prišiel do obývačky za manželkou. Jeho unavená tvár sa pri pohľade na ňu rozjasnila, ale vzápätí sa mu v očiach objavila zmätená otázka.

„Čo sa stalo, Polly, drahá?“ spýtal sa znepokojene.

Jeho manželka sa neveselo zasmiala. „Ale, ide o jeden list... Nechcela som, aby si to na mne hneď videl.“

„To by si sa musela tváriť ináč,“ usmial sa. „A čo sa v ňom píše?“

Pani Chiltonová zaváhala, stisla pery a potom zodvihla list, ktorý ležal vedľa nej. „Prečítam ti ho,“ povedala. „Je od istej slečny Delly Wetherbyovej zo sanatória doktora Amesa.“

„Dobre, tak spusti,“ nariadil a natiahol sa na pohovku vedľa jej kresla.

Jeho manželka však „nespustila“ hneď. Najprv vstala a zakryla ho sivou pletenou dekou. Pani Chiltonovou sa stala iba pred rokom. Teraz mala štyridsaťdva. Chvilami sa zdalo, akoby sa do toho krátkeho roka manželstva snažila vtesnať všetku láskyplnú starostlivosť a rozmaznávanie, ktoré sa v nej nahromadili za dvadsať rokov osamelého života bez lásky. A doktor, ktorý mal v deň svadby štyridsaťpäť a ktorý si nepamätal nič iné ako osamelý život bez lásky, nemal voči tejto koncentrovanej „opatere“ najmenšie výhrady. V skutočnosti si ju celkom užíval – hoci si dával pozor, aby to nerobil príliš okato. Zistil totiž, že pani Polly bola slečnou Polly tak dlho, že ak niekto prijímal jej starostlivosť s prílišnou pozornosťou a dychtivosťou, mala sklón v panike cúvnuť a nazvať to všetko „pochabosťou“. Preto keď mu teraz uhladila deku, obmedzil sa iba na to, že ju potľapkal po ruke. Potom sa pani Chiltonová posadila a začala čítať list Delly Wetherbyovej:

Vážená pani Chiltonová,

už šesťkrát som začínala tento list, ale zakaždým som ho roztrhala. Rozhodla som sa teda, že sa úvodu radšej vyhnem a rovno Vám poviem, čo chcem. Chcem Pollyannu. Môžete mi ju poslať?

Stretli sme sa vlani v marci, keď ste si s manželom prišli po Pollyannu, ale predpokladám, že si ma nepamätáte. Požiadala som teda doktora Amesu (ktorý ma veľmi dobre pozná), nech napíše Vášmu manželovi, aby ste sa nebáli zveriť nám svoju drahú neterku.

Pokiaľ viem, rada by ste išli s manželom do Nemecka, ale nechcete tu Pollyannu nechať samu. Preto si Vás dovoľujem požiadať, aby ste ju nechali u nás. Pekne Vás prosím, milá pani Chiltonová, pošlite ju k nám. A teraz Vám vysvetlím prečo.

Moja sestra pani Carewová je osamelá, nešťastná a nespokojná žena so zlomeným srdcom. Žije v pochmúrnom svete, do ktorého neprenikne jediný slnečný lúč. Verím, že ak niečo na svete môže do jej života vniesť kúsok svetla, je to Vaša neter Pollyanna. Dovoľíte jej, aby to skúsila? Rada by som Vám porozprávala, čo všetko urobila pre tunajšie sanatórium, no to sa slovami nedá opísať. Museli by ste to vidieť na vlastné oči. Už dávno som zistila, že o Pollyanne sa nedá hovoriť. V momente, keď sa o to pokúsite, vyznie ako neznesiteľné dievča, ktoré druhých iba pouča a kritizuje. Obe však vieme, že to vôbec nie je pravda. Pollyannu treba jednoducho priviesť na scénu a nechať ju hovoriť za seba. A preto by som ju chcela vziať k svojej sestre – a nechať ju hovoriť za seba. Chodila by, samozrejme, do školy a popritom, ako pevne verím, by zacelila ranu v srdci mojej sestry.

Neviem, ako tento list ukončiť. Zdá sa mi, že je to ešte ťažšie ako ho začať. A myslím, že ho vôbec nechcem ukončiť. Najradšej by som v ňom pokračovala donekonečna, lebo sa bojím, že ak prestanem, dám Vám tým šancu povedať nie. A tak, ak ste v pokušení povedať to hrozné slovíčko, vezmite, prosím, do úvahy to, že pokračujem a ďalej Vám píšem, ako veľmi Pollyannu chceme a potrebujeme.

S nádejou v kladnú odpoveď zostáva

Della Wetherbyová

„Neslýchané!“ zvolala pani Chiltonová a list odložila. „Čítal si už niekedy takýto nevšedný list alebo počul absurdnejšiu prosbu?“

„Asi nie,“ usmial sa lekár. „Avšak nemyslím si, že je absurdné chcieť Pollyannu.“

„Ale... ale spôsob, akým to píše... o zahojení rany v srdci jej sestry a to všetko. Človek by si myslel, že to dieťa je akýsi... akýsi liek!“

Lekár sa rozosmial a zdvihol obočie. „No neviem, ale podľa mňa ním je, Polly. Vždy som vravieval, že by som ju rád predpisoval ako škatuľku piluliek, a Charlie Ames spomínal, že keď bola u nich v sanatóriu, dbali o to, aby každý pacient čo najskôr po svojom príchode dostal dávku Pollyanny.“

„Dávku Pollyanny?!“ vyprskla pani Chiltonová.

„Takže... ju tam nepustíš?“

„Pustiť ju tam? Samozrejme, že nie! Ty si myslíš, že by som to dieťa poslala k úplne neznámym ľuďom? A navyše k takým! Thomas, veď kým by som sa vrátila z Nemecka, tá sestrička by ju nadávkovala do fľaštičiek s presnými pokynmi, ako ju užívať!“

Lekár znovu zaklonil hlavu a schuti sa zasmial – ale iba na okamih. Jeho tvár sa viditeľne zmenila, keď siahol do vrecka po list. „Dnes ráno som dostal list od doktora Amesa,“ povedal akýmsi zvláštnym tónom, ktorý na čele jeho manželky vyvolal zmätené vrásky. „Teraz ti svoj list prečítam ja.“

Milý Tom,

slečna Della Wetherbyová ma požiadala, aby som sa zaručil za ňu a jej sestru, čo urobím veľmi rád. Dievčatá Wetherbyové totiž poznám od malička. Pochádzajú z dobrej starej rodiny urodzeného pôvodu. V tomto smere nemusíte mať obavy.

Boli tri sestry: Doris, Ruth a Della. Doris sa proti vôli rodičov vydala za istého Johna Kenta, ktorý síce pochádzal z dobrej rodiny, ale sám nestál za veľa. Bol to veľmi výstredný a neprijemný človek, s ktorým sa ťažko vychádzalo. Postoj Wetherbyovcov ho veľmi hneval, preto rodiny spolu nekomunikovali – až kým neprišlo na svet dieťa. Wetherbyovci malého Jamesa – alebo Jamieho, ako ho volali – zbožňovali. Doris, jeho matka, zomrela, keď mal chlapec štyri roky, a Wetherbyovci sa všemožne snažili, aby im ho otec zveril do opatery.

Kent však z ničoho nič zmizol a chlapca vzal so sebou. Odvtedy o ňom nikto nepočul, hoci po ňom pátrali po celom svete.

Táto strata prakticky pripravila starých manželov Wetherbyovcov o život, obaja čoskoro nato zomreli. Ruth bola v tom čase už vydatá aj ovdovelá. Jej manžel pán Carew bol veľmi bohatý a oveľa starší ako ona. Po svadbe žil už asi iba rok a zanechal po sebe synčeka, ktorý však tiež do roka zomrel.

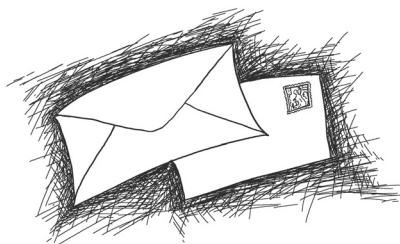
Zdalo sa, že od chvíle, čo malý Jamie zmizol, mali Ruth a Della v živote len jeden cieľ – nájsť ho. Vynaložili na to nesmierne množstvo peňazí a pohli neбом i zemou, ale márne. Della sa časom dala na ošetrovatelstvo. Odvádza výbornú prácu a je z nej veselá, pracovitá a rozumná žena – hoci na svojho strateného synovca nezabúda a chytá sa každej stopy, ktorá by mohla viesť k jeho vypátraniu.

Pani Carewová je však celkom iný prípad. Po strate vlastného syna sústredila všetku svoju materinskú lásku na sestrinho chlapčeka. Dokážete si teda predstaviť, aká bola bez seba, keď zmizol. Odvtedy ubehlo už osem rokov – pre ňu osem dlhých rokov plných beznádeje, depresie a zatrpknutosti. Hoci si môže dovoliť kúpiť všetko, nič jej nerobí radosť, nič ju nezaujíma. Della je presvedčená, že je najvyšší čas, aby za každú cenu vyšla sama zo seba, a verí, že Pollyanna, usmievavá neterka

Vašej manželky, má čarovný kľúčik, ktorým by jej mohla odomknúť dvere k novému životu. A preto dúfam, že jej prosbe vyhoviete. Rád by som ešte dodal, že touto láskavosťou by ste potešili aj mňa osobne, keďže Ruth Carewová a jej sestra sú naše blízke rodinné priateľky a čo trápi ich, trápi aj mňa a moju manželku.

Váš oddaný priateľ

Charlie

Po dočítaní listu nasledovalo dlhé ticho; také dlhé, že ho lekár zdráhavo prerušil otázkou: „Takže, Polly?“

Ticho pokračovalo. Lekár, ktorý sústredene sledoval manželkinu tvár, si všimol, že obyčajne pevne zomknuté pery a brada sa chvejú. Mlčky teda čakal, kým prehovorí.

„Kedy ju podľa teba očakávajú?“ ozvala sa napokon.

Doktor Chilton sa nechtiac mierne strhol. „Chceš... tým... povedať, že ju *pustíš*?“ zvolal.

Pobúrene sa k nemu otočila. „Čo je to za otázku, Thomas Chilton?! Podľa teba by som po takom liste mohla urobiť

niečo iné? Navyše keď nás o to požiadal *sám* doktor Ames? Myslíš, že po tom všetkom, čo spravil pre Pollyannu, by som mu *niečo* odporela, nech by to bolo čokoľvek?“

„Prepánajána, tak to len dúfam, že mu nenapadne požiadať o... o *teba*, láska moja,“ zašomral jednoročný manžel s rozmarným úšklabkom.

Manželka ho počastovala vyčítavým pohľadom a povedala: „Môžeš doktorovi Amesovi napísať, že Pollyannu pustíme; a nech nám slečna Wetherbyová pošle podrobné pokyny. Musí to byť, samozrejme, do desiateho budúceho mesiaca, keďže vtedy odchádzaš, a predtým si chcem byť istá, že je o to dieťa dobre postarané.“

„Kedy to oznámiš Pollyanne?“

„Pravdepodobne zajtra.“

„Čo jej povieš?“

„To ešte presne neviem, ale určite nie viac, ako treba. V žiadnom prípade ju predsa nechceme rozmazať. Nijaké dieťa by sa neubránilo pýche, keby si vzalo do hlavy, že je akýmsi... akýmsi...“

„Liekom vo fľaštičke s pokynmi, ako ho treba užívať?“ dokončil za ňu lekár a usmial sa.

„Áno,“ vzdychla si pani Chiltonová. „Dobre vieš, že ju chráni práve to, že si to neuvedomuje.“

„Áno, viem,“ prikývol.

„Iste, vie, že ty, ja a polovica mesta s ňou hrá tú hru a že sme... že sme vďaka tomu omnoho šťastnejší.“ Pani

Chiltonovej sa trochu zachvel hlas, no po chvíli opäť pokračovala pevným tónom: „Ale keby vedome začala byť niečím iným než tým od prírody veselým a usmievavým dievčatkom, ktoré iba hrá hru, čo ho naučil otec, bola by presne taká, ako povedala tá sestra – ‚neznesiteľná‘. Takže nech už jej poviem čokoľvek, ani slovom sa nezmienim o tom, že k pani Carewovej ide preto, aby ju rozveselila,“ uzavrela pani Chiltonová, odhodlane vstala a odložila vyšívanie.

„A to je podľa mňa múdre,“ prisvedčil doktor.

Pollyanne to oznámili na druhý deň a udialo sa to takto.

„Srdiečko,“ začala jej teta, keď zostali ráno samy, „čo by si povedala na to, keby si zimu strávila v Bostone?“

„S vami?“

„Nie, rozhodla som sa, že pôjdem s tvojím strýkom do Nemecka. Ale pani Carewová, blízka priateľka doktora Ames, chce, aby si u nej v zime bývala, a ja som si povedala, že ťa k nej pustím.“

Pollyanne zmizol úsmev z tváre. „V Bostone nebudem mať Jimmyho ani pána Pendletona, ani pani Snowovú, ani nikoho, koho poznám, tetuška.“

„Nie, srdiečko, ale nemala si ich ani vtedy, keď si sem prišla; musela si si ich nájsť.“

Pollyanna sa zrazu usmiala. „To máte pravdu, teta Polly! A to znamená, že v Bostone na mňa čakajú nejakí Jimmovia,

páni Pendletonovia a pani Snowové, ktorých ešte nepoznám, však?“

„Áno, srdiečko.“

„Tak z toho sa môžem tešiť. Myslím, teta Polly, že tú hru už viete hrať lepšie ako ja. Vôbec mi nenapadlo, že tam dolu žijú ľudia, ktorí čakajú, že ich spoznám. A je ich tam toľko! Niektorých z nich som videla, keď som tam bola pred dvoma rokmi s pani Grayovou. Cestou sem sme sa tam zastavili na celé dve hodiny. Na stanici bol jeden pán, veľmi milý človek, ktorý mi povedal, kde sa môžem napiť vody. Myslíte, že je tam aj teraz? Rada by som ho spoznala. A bola tam milá pani s malým dievčatkom. Žijú v Bostone. Povedali mi to. To dievčatko sa volalo Susie Smithová. Snáď by som sa s ňou mohla zoznámiť. Myslíte, že by sa mi to podarilo? A bol tam aj jeden chlapec a ďalšia pani s dieťaťom – lenže tí žili v Honolulu, takže tých by som tam teraz asi nenašla. No v každom prípade tam bude pani Carewová. Kto je pani Carewová, teta Polly? Nejaká príbuzná?“

„Prepánajána, Pollyanna!“ zvolala pani Chiltonová napoly so smiechom, napoly zúfalo. „Ako má človek držať tempo s tvojím jazykom, nieto ešte s tvojimi myšlienkami, keď v zlomku sekundy skáčeš na Honolulu a späť?! Nie, pani Carewová nie je naša príbuzná, je to sestra Delly Wetherbyovej. Pamätáš si slečnu Wetherbyovú zo sanatória?“

Pollyanna zatlieskala. „Jej sestra? Sestra slečny Wetherbyovej? Tak to bude milá žena, to už viem teraz. Slečna Wetherbyová bola totiž veľmi milá, zbožňovala som ju. Keď sa usmievala, okolo očí a úst sa jej robili maličké vrásky

a rozprávala tie najkrajšie príbehy na svete. Boli sme však spolu len dva mesiace, pretože nastúpila iba krátko pred mojím odchodom. Najprv mi bolo ľúto, že som ju nemala *celý* čas, ale potom som bola rada; pretože keby som ju mala *celý* čas, lúčilo by sa mi s ňou ťažšie, ako keď som ju mala iba chvíľu. A teraz to bude, akoby som ju mala znova, pretože budem s jej sestrou.“

Pani Chiltonová sa zhlboka nadýchla a zahryzla si do pery. „Pollyanna, srdiečko, nemôžeš očakávať, že budú rovnaké,“ nadhodila.

„Veď sú *sestry*, tetuška Polly,“ namietlo dievčatko s doširoka otvorenými očami, „a sestry predsa bývajú rovnaké. V dobročinnom spolku sme mali dvoje takých sestier. Jedny boli dvojčatá a boli si také podobné, že človek nedokázal povedať, ktorá je pani Pecková a ktorá pani Jonesová – až kým sa pani Jonesovej neurobila na nose bradavica. Potom som to už vedela, stačilo sa najprv pozrieť, či má na nose bradavicu. To som jej i povedala, keď sa mi raz sťažovala, že ju ľudia oslovujú ‚pani Pecková‘. Povedala som jej, že keby sa najprv pozreli, či má bradavicu, tak ako to robím ja, hneď by ich rozlíšili. Avšak ju to veľmi naštvalo, chcem povedať, namrzelo, hoci som nechápala prečo.“

Myslela som si, že bude rada, že má niečo, čím sa od sestry líši, najmä keď vezmeme do úvahy, že bola predsedníčkou spolku a nepáčilo sa jej, keď sa k nej ľudia *správali*, akoby predsedníčkou nebola – viete, keď išlo o najlepšie miesta, zoznamovania a mimoriadnu pozornosť na farských oslavách. Ale ona nebola rada a neskôr som počula, ako pani Whiteová hovorí pani Rawsonovej, že pani Jonesová už urobila všetko

možné, aby sa tej bradavice zbavila – dokonca sa pokúsila nasypať vtáčikovi soľ na chvost. Nechápem, ako by to niekomu mohlo pomôcť. Teta Polly, skutočne to lieči bradavice na nose, keď človek nasype vtáčikovi soľ na chvost?“

„Samozrejme, že nie, dieťa zlaté! Ty sa však vieš rozbehnúť, Pollyanna, najmä keď hovoríš o ženách z dobročinného spolku!“

„Naozaj, tetuška Polly?“ opýtalo sa dievčatko sklúčne. „A obťažuje vás to? Nerada by som vás totiž obťažovala, tetuška Polly, vážne. No ak vás predsa len obťažujem rečami o ženách z dobročinného spolku, môžete byť v podstate rada, lebo keď na ne pomyslím, vždy si uvedomím, aká som rada, že už nepatrím im, ale mám vlastnú tetušku, ktorá je len a len moja. A to vás predsa môže tešiť, no nie, tetuška Polly?“

„Áno, áno, srdiečko, samozrejme, že ma to teší,“ zasmiala sa pani Chiltonová a vstala na odchod. Odrazu ju prepadol pocit viny, že tu a tam ju Pollyannina sústavná radosť ešte trochu dráždi.

V priebehu nasledujúcich dní, keď listy týkajúce sa Pollyanninho zimného pobytu v Bostone lietali sem a tam, sa dievčatko pripravilo na odchod sériou rozlúčkových návštev u svojich beldingsvillských priateľov.

Poznala ju už celá dedinka a takmer každý obyvateľ hral jej hru. Tí niekoľkí, čo sa do nej ešte nezapojili, tak robili

iba z čirej nevedomosti. A tak Pollyanna obchádzala domy so správou, že zimu strávi v Bostone. Ľudia na to reagovali hlasnými námietkami a ľútosťou, a to počnúc Nancy z kuchyne tety Polly a končiac Johnom Pendletonom z veľkého domu na kopci.

Nancy sa nezdráhala povedať – každému okrem svojej panej –, že *ona* považuje celý ten bostonský výlet za jeden nezmysel a že čo sa jej týka, ona by slečnu Pollyannu ochotne vzala k sebe domov do „Kútov“, veru presne to by urobila a potom by si pani Polly mohla ísť hoci aj do Nemecka, keď tak veľmi chce.

John Pendleton z domu na kopci tvrdil prakticky to isté – iba s tým rozdielom, že on sa nezdráhal povedať to i samotnej pani Chiltonovej. Pokiaľ išlo o Jimmyho, dvanásťročného chlapca, ktorého si John Pendleton vzal k sebe, lebo to od neho chcela Pollyanna, a ktorého si už aj adoptoval – lebo to chcel on sám –, bol rozhorčený a neváhal dať to najavo.

„Ale veď si len nedávno prišla,“ vyčítal jej tónom, aký zvyknú používať malí chlapci, keď chcú zakryť, že majú srdce.

„Som tu predsa už od vlaňajšieho marca. A navyše nie je to tak, že by som sa tam chystala zostať navždy. Je to len na túto zimu.“

„To je mi fuk. Bola si preč takmer celý rok, a keby som vedel, že hneď aj *odindeš*, ani by ma nehlo ísť ťa vítať s dychovkou a vlajočkami a tým všetkým, keď si sa vrátila zo sanatória.“

„Ale, Jimmy Bean!“ zvolala Pollyanna udivene. Potom s dávkou nadradenosti, ktorá sa zrodila zo zranenej pýchy,

poznamenala: „Ja som ťa *neprosila*, aby si ma vítal s dychovkou a tým všetkým. A v tej vete si urobil dve chyby. Nemal si povedať ‚odindeš‘ a myslím, že aj ‚nehlo ma‘ je nesprávne. V každom prípade to neznie dobre.“

„A komu na tom záleží?“

Pollyanna si ho premerala nesúhlasným pohľadom. „Vravel si, že *tebe* – v lete si ma predsa prosil, aby som ťa upozornila vždy, keď spravíš chybu, pretože pán Pendleton sa snaží naučiť ťa hovoriť spisovne.“

„Keby si vyrastala v sirotinci bez rodiny a nie medzi starými babami, čo nemali nič inšieho na práci, len ťa učiť spisovne hovoriť, možno by si aj ty hovorila ‚odindeš‘ a ešte veľa iných, horších vecí, Pollyanna Whittierová!“

„No ale toto, Jimmy Bean!“ zahriakla ho nahnevane Pollyanna. „Moje ženy z dobročinného spolku neboli žiadne staré baby – teda väčšina z nich nebola až taká stará,“ chvatne sa opravila, pretože jej sklon vždy hovoriť doslovnú pravdu bol silnejší ako hnev, „a...“

„A ja nie som Jimmy Bean,“ prerušil ju chlapec a zdvihol bradu.

„Ty že nie si Jimmy Be... Ako to myslíš?“ dožadovalo sa odpovede dievčatko.

„Som *oficiálne* adoptovaný. Pán Pendleton to mal vraj v pláne už od samého začiatku, len sa k tomu nedostal. Ale už sa mu to podarilo, takže teraz som ‚Jimmy Pendleton‘ a jeho mám volať ‚strýčko John‘. Zatiaľ ho tak ešte nevolám, lebo... skrátka som si na to ešte nezvykol.“

Chlapec znel ešte stále nasrdene a urazene, ale po jeho slovách sa z Pollyanninej tváre vytratila každá známka nespokojnosti. Radostne zatlieskala rukami. „No to je ohromné! Takže konečne máš *rodinu* – vieš, niekoho, komu na tebe záleží. A nikomu nemusíš vysvetľovať, že nie je tvoj *od narodenia*, pretože už máš rovnaké priezvisko. Ja som rada, *taká rada!*“

Chlapec odrazu vstal z kamenného múrika, na ktorom sedeli, a odkráčal preč. Líca mu horeli a v očiach ho pálili slzy. Vedel, že za všetko dobré, čo ho postretlo, vďačí Pollyanne, a on jej pred chvíľou povedal, že...

Zúrivo kopol do kamienka, potom do ďalšieho a ďalšieho. Myslel si, že tie horúce slzy mu už-už vyhrknu z očí a skotúlajú sa mu po lícach. Znovu odkopol kamienok a potom ešte jeden. Tretí nakoniec zdvihol zo zeme a z celej sily ho hodil. Po minúte sa vrátil k Pollyanne, ktorá ešte vždy sedela na múriku.

„Stavím sa, že k tamtej borovici nedobehneš skôr ako ja,“ vyzval ju bezstarostným tónom.

„Stav sa, že áno!“ zvolala Pollyanna a už liezla z múrika.

Preteky sa však napokon neuskutočnili, keďže Pollyanna si v poslednej sekunde spomenula, že rýchly beh je pre ňu zatiaľ jedným zo zakázaných pôžitkov. Jimmymu to však bolo jedno. Líca mu už nehoreli a nehrozilo, že mu z očí vyhrknu slzy. Opäť bol vo svojej koži.